

PRIJENOS POSLOVNOG UDJELA

Prijenos poslovnog udjela jedan je od načina raspolaganja poslovnim udjelom u društvu s ograničenom odgovornošću. Za prijenos poslovnog udjela nije potrebna promjena društvenog ugovora kao osnivačkog akta društva s ograničenom odgovornošću, ali je potreban ugovor u strogo određenoj formi, i to neovisno o tome radi li se o naplatnom pravnom poslu pri čemu se isti klasificira kao ugovor o prodaji i prijenosu poslovnog udjela, besplatnom pravnom poslu koji se klasificira kao ugovor o darovanju, ili nekom drugom ugovoru koji se poduzima s ciljem prijenosa poslovnog udjela.

Poslovni udio najčešće se prenosi ugovorom o prodaji i prijenosu poslovnog udjela. Prije sklapanja samog ugovora potrebno je provjeriti eventualno postojanje mogućih ograničenja prijenosa poslovnog udjela, a koja se najčešće definiraju društvenim ugovorom. Jedno od ne tako rijetkih ograničenja je prethodno davanje suglasnosti društva za prijenos poslovnog udjela, poznatije kao vinkulacija poslovnog udjela. Ako član društva ne dobije njegovu suglasnost za prijenos svog poslovnog udjela, istu može tražiti od nadležnog suda koji će prijenos dopustiti uvijek kada ne postoji ni jedan valjani razlog za uskratu dozvole za prijenos i ako se prijenos može obaviti bez štete za društvo, njegove članove i vjerovnike. Međutim, čak i ako sud da suglasnost za prijenos poslovnog udjela, društvo može u roku od mjesec dana od dana pravomoćnosti odluke suda preporučenim pismom obavijestiti člana društva da dopušta prijenos poslovnog udjela nekoj drugoj osobi, različitoj od one kojoj član društva želi prenijeti svoj poslovni udio. U tom slučaju član društva ne može prenijeti poslovni udio osobi kojoj on želi, nego eventualno nekoj drugoj osobi. Ograničenja za prijenos poslovnog udjela postoje i ako je društvenim ugovorom određena zabrana raspolaganja poslovnim udjelom u određenom vremenu od sklapanja društvenog ugovora, ako je određeno pravo prvokupa i prvenstva u stjecanju poslovnih udjela, ako postoje određeni uvjeti u odnosu na stjecatelja i slično. Ugovor o kupoprodaji poslovnog udjela, osim što mora sadržavati odredbe iz kojih je jasno vidljiva nedvojbena volja za prijenos poslovnog udjela, mora biti u formi javnobilježničkog akta ili privatne isprave potvrđene od strane javnog bilježnika i u njemu moraju biti navedeni sljedeći podaci:

- Ime, prezime, adresa i OIB prenositelja i stjecatelja
- Poslovni udio koji se prenosi mora biti jasno određen na način da se mora navesti redni broj poslovnog udjela u društvu, njegov nominalni iznos, udio u dobiti koju daje kao i broj glasova koje nosi
- Kupoprodajna cijena i
- Izjava stjecatelja o tome da preuzima poslovni udio.

Poštivanje propisane forme za sklapanje ugovora kao i postojanje odredbi iz kojih je jasno vidljiva nedvojbena volja stranaka za prijenosom poslovnog udjela nužni su elementi pravnog posla prijenosa poslovnog udjela i njihovo nepostojanje za sobom povlači ništetnost istoga. Ako se ugovor sklapa putem punomoćnika, onda forma propisana za ugovor vrijedi i za izdavanje punomoći. S obzirom na to da prijenos poslovnog udjela u odnosu na društvo djeluje tek od trenutka upisa u knjigu poslovnih udjela i da se članom društva smatra samo ona osoba koja je upisana u knjigu poslovnih udjela i o čijem je upisu društvo obavijestilo registarski sud, društvu je potrebno dostaviti ugovor, presliku osobne iskaznice stjecatelja i zahtjev stjecatelja za upis prijenosa u knjigu poslovnih udjela. Nakon upisa u knjigu poslovnih udjela, uprava društva dužna je obavijestiti registarski sud o promjenama na način da

registarskom sudu dostavi popis članova društva iz kojeg su vidljive nastale promjene. Pravni položaj stjecatelja poslovnog udjela definiran je Zakonom o trgovačkim društvima (Narodne novine, br. 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19 i 34/22) kojim se propisuje da glede odnosa u društvu prema njemu vrijede one pravne radnje koje su poduzete prema njegovom predniku, kao i pravne radnje koje je prednik poduzeo prije nego što je društvu prijavljen prijenos poslovnog udjela. Za činidbe koje se trebaju ispuniti prema društvu na temelju obveze koja postoji u vrijeme kada je društvu podnesena prijava za upis prijena poslovnog udjela u knjigu poslovnih udjela, solidarno odgovaraju stjecatelj i njegov pravni prednik.

Što se tiče poreznog tretmana, prodaja i prijenos poslovnog udjela smatra se obavljanjem usluge te je u smislu Zakona o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine, br. 73/13, 99/13, 148/13, 153/13, 143/14, 115/16, 106/18, 121/19, 138/20 i 39/22) oslobođena oporezivanja PDV-om.

Tanja Valek, mag. iur.

Popis literature:

1. Zakon o porezu na dodanu vrijednost (NN 73/13)
2. Zakon o trgovačkim društvima (NN 111/93)